Ambtelijk toetsrapport van de gemeente bij het 1e Utrechtse burgerberaad over de jaarwisseling 2024-2025 en daarna

Datum: 8 maart 2023

Versie: 0.3

Document	Datum	Besproken met	Actie
Toetsing op individuele adviezen	4 maart 2024	Toetsteam	Input verwerkt in toetsrapport
Toetsrapport 0.1	5 maart	Opdrachtgever	Opmerkingen verwerkt
Toetsrapport 0.2	6 maart	Stuurgroep jaarwisseling (7 maart)	Opmerkingen verwerkt
Toetsrapport	7 maart	Opdrachtgever	

Samenvatting

Het eerste Utrechtse burgerberaad is afgerond. Het burgerberaad is een nieuw instrument dat tot doel heeft om de stad meer te betrekken bij moeilijke politieke onderwerpen en om een grotere, diversere groep Utrechters mee te laten doen met de lokale democratie.

De gemeente Utrecht heeft bij de aftrap aan dit burgerberaad gevraagd om antwoord te geven op de hoofdvraag: *"Hoe willen we dat de jaarwisseling verloopt in de stad Utrecht vanaf 2024/2025 en daarna?"* Binnen deze hoofdvraag is het burgerberaad ook gevraagd om de volgende deelvragen te beantwoorden:

- *Wat willen we behouden? Wat willen we anders? Welke nieuwe invullingen willen we?*
- *Is een afsteekverbod van vuurwerk voor de inwoners van de stad Utrecht hierbij wenselijk en haalbaar?*
- *Wat verwachten we van de gemeente bij de jaarwisseling?*

Voor dit burgerberaad zijn 142 inwoners van de stad geselecteerd op basis van de kenmerken leeftijd, gender, opleiding en wijken. Zij vormen op deze kenmerken een representatieve afspiegeling van de stad Utrecht. Onder begeleiding van een onafhankelijke procesbegeleider is als antwoord op de gestelde vragen een advies aangeboden dat bestaat uit 8 delen:

- 'Utrecht houdt rekening met dier, milieu en mens', over een campagne en voorlichting over de effecten van vuurwerk.
- 'BUUUrtje', over het stimuleren en mogelijk maken van bewonersinitiatieven rondom de jaarwisseling.
- 'Op weg naar een vuurwerkvrije Oud & Nieuw traditie', over een lokaal afsteekverbod als impuls voor een andere viering van Oud & Nieuw.
- 'Utrecht uitgelicht', over het uitlichten van kenmerkende aspecten of gebouwen van Utrecht en het organiseren van aftelmomenten.
- 'De Uit- en Nieuw Agenda', over het inzicht bieden in alle activiteiten tijdens Oud & Nieuw.
- 'Het nieuwe verhaal van Utrecht', over het saamhorig Oud & Nieuw vieren op een nieuwe manier.
- 'Inzicht in impact (van ons burgerberaad)', over het samenbrengen van bestaand onderzoek en het doen van nieuw onderzoek naar de gevolgen van de jaarwisseling en over de monitoring van de nieuwe aanpak.
- 'De tijd zal het leren', over de lange termijn aanpak.

Wij zien hierin een samenhangend antwoord op de vraag, namelijk dat het burgerberaad adviseert om te werken aan een 'nieuw verhaal' voor de jaarwisseling. Een verhaal zonder vuurwerk en met een invulling met bewonersinitiatieven, verlichten van gebouwen en georganiseerde aftelmomenten. Met daarbij horende campagnes en voorlichting. En met monitoring en een lange termijn aanpak.

Deze adviezen zijn ambtelijk getoetst op de vooraf door de raad vastgestelde randvoorwaarden. Uit het ambtelijke toetsrapport blijkt dat alle adviezen juridisch en praktisch uitvoerbaar zijn. Wel zijn er aandachtspunten voor de uitvoering, voornamelijk als het gaat om de capaciteit bij vergunningverlening en in de handhaving. Bijvoorbeeld omdat het burgerberaad adviseert om te investeren op vergunningplichtige initiatieven. Beperkte capaciteit bij vergunningverlening kan in dat geval erin resulteren dat minder initiatieven dan beoogd kunnen worden uitgevoerd. Ook is voor het invoeren van een vuurwerkverbod een wijziging van de APV nodig. Het is mogelijk om dit op korte termijn te regelen door gebruik te maken van het experimenteerartikel in de APV.

Financieel is het volgens de huidige financiële inschatting niet haalbaar om alle adviezen letterlijk over te nemen. Opgeteld is de totale financiële inschatting van alle adviezen samen 1,72 miljoen. Voor het burgerberaad heeft de raad als financiële randvoorwaarde meegegeven dat de bandbreedte voor de kosten voor de uitvoering van de adviezen ligt tussen € 0 en € 1,3 miljoen euro. Het advies van het burgerberaad is aangeleverd als één geheel als antwoord op de vraag die de gemeente aan hen heeft gesteld. We zien alle adviezen dan ook als een samenhangend geheel. We stellen daarom voor om het geheel van de adviezen over te nemen met een kaderstellend budget van 1,3 miljoen. In de uitvoering zal vervolgens moeten worden onderzocht hoe, met dit kaderstellend budget, zo dicht mogelijk bij de adviezen gebleven kan worden. Dit kan resulteren in een aanpassing van kwaliteit in uitvoering van één of meerdere adviezen. Of het kan erin resulteren dat adviezen alsnog afvallen. Hierbij zal de prioritering die het burgerberaad heeft aangegeven, leidend zijn.

Wij adviseren om in de uitvoering van de aangenomen adviezen extra aandacht geven aan de stem en behoefte van jongeren, aangezien er vier adviezen van het burgerberaad gaan over jongeren en deze het allemaal net niet hebben gehaald bij het stemmen. Aangezien het burgerberaad al vanaf het begin aandacht heeft gevraagd voor jongeren, lijkt dit toch een belangrijk aandachtspunt.

Tenslotte, is gebleken uit de representativiteitstoets en de toets op het proces, dat het met dit burgerberaad inderdaad is gelukt om een diverse groep Utrechters mee te laten beslissen in de lokale democratie. En dat dit burgerberaad is staat was om via een begeleid proces van vijf dagen, tot concrete en uitvoerbare adviezen te komen. Daarmee zien wij de adviezen als een afgewogen en representatief antwoord op een ingewikkelde politieke vraag.

Inhoudsopgave

Samenvatting 1
Inleiding 5
Overzicht aangenomen adviezen van burgerberaad 6
Toetsing per advies 7
Algemene conclusie op haalbaarheid adviezen 8
Procesbeschrijving van toetsing/reflectie 12
Reflectie op randvoorwaarden 13
Bijlagen 17

Inleiding

Het eerste Utrechtse burgerberaad is afgerond. Het burgerberaad is een nieuw instrument dat tot doel heeft om de stad meer te betrekken bij moeilijke politieke onderwerpen en om een grotere, diversere groep Utrechters mee te laten doen met de lokale democratie.

De gemeente Utrecht heeft bij de aftrap het burgerberaad gevraagd om antwoord te geven op de hoofdvraag: *"Hoe willen we dat de jaarwisseling verloopt in de stad Utrecht vanaf 2024/2025 en daarna?"* Binnen deze hoofdvraag is het burgerberaad ook gevraagd om de volgende deelvragen te beantwoorden:

- *Wat willen we behouden? Wat willen we anders? Welke nieuwe invullingen willen we?*
- *Is een afsteekverbod van vuurwerk voor de inwoners van de stad Utrecht hierbij wenselijk en haalbaar?*
- *Wat verwachten we van de gemeente bij de jaarwisseling?*

Het burgerberaad heeft daarop een advies in 8 delen uitgebracht onder leiding van bureau EMMA. Vooraf heeft de raad vastgesteld dat als het burgerberaad met adviezen komt die binnen deze randvoorwaarden passen, het college en de raad deze adviezen overneemt, met inachtneming van het beslisrecht van de raad. De burgemeester heeft een eigenstandige bevoegdheid wat betreft openbare orde. Dit houdt in dat niet enkel de raad moet instemmen met de adviezen van het burgerberaad, maar dat ook de burgemeester een oordeel moet vormen over de uitvoerbaarheid in relatie tot haar verantwoordelijkheid voor de openbare orde.

Voorafgaand aan het burgerberaad zijn afspraken gemaakt over de aanpak van het burgerberaad. Ook zijn afspraken gemaakt over toetsmomenten van de gemeente.

In dit document wordt de inhoudelijke toets op de individuele adviezen van het burgerberaad beschreven en ook geconcludeerd of het totaaladvies binnen de vooraf gestelde randvoorwaarden past.

Ook wordt aandacht besteed aan een terugblik op de organisatie van het burgerberaad en de wijze waarop invulling is gegeven aan de eerder gemaakte afspraken in het startdocument burgerberaad en aanpak burgerberaad jaarwisseling. Dit gaat bijvoorbeeld om de selectie van de procesbegeleider en de loting en selectie van deelnemers.

Overzicht aangenomen adviezen van burgerberaad

De volgende adviezen zijn aangenomen door het burgerberaad in volgorde van belangrijkheid (zoels aangegeven door het burgerberaad):

- ‘Utrecht houdt rekening met dier, milieu en mens’, over een campagne en voorlichting over de effecten van vuurwerk.
- ‘BUUUrtje’, over het stimuleren en mogelijk maken van bewonersinitiatieven rondom de jaarwisseling.
- ‘Op weg naar een vuurwerkvrije Oud & Nieuw traditie’, over een lokaal afsteekverbod als impuls voor een andere viering van Oud & Nieuw.
- ‘Utrecht uitgelicht’, over het uitlichten van kenmerkende aspecten of gebouwen van Utrecht en het organiseren van aftelmomenten.
- ‘De Uit- en Nieuw Agenda’, over het inzicht bieden in alle activiteiten tijdens Oud & Nieuw.
- ‘Het nieuwe verhaal van Utrecht’, over het saamhorig Oud & Nieuw vieren op een nieuwe manier.
- ‘Inzicht in impact (van ons burgerberaad)’, over het samenbrengen van bestaand onderzoek en het doen van nieuw onderzoek naar de gevolgen van de jaarwisseling en over de monitoring van de nieuwe aanpak.
- ‘De tijd zal het leren’, over de lange termijn aanpak.

In de volgende paragrafen worden deze adviezen langsgelopen op juridische, praktische en financiële uitvoerbaarheid. Ook wordt elk advies geraamd om aan het eind te kunnen kijken wat past binnen het totale financiële kader. Ook wordt aandacht besteed aan aanvullende aandachtspunten voor de uitvoering

Afgewezen

Een zevental adviezen is in stemming gebracht, maar heeft niet de meerderheid gehaald. Dit zijn de volgende adviezen:

- Veilige vuurwerkpleinen voor jong, oud en nieuw
- Oud & Nieuw muziekfestival verbindt Utrechters
- Zorgen moet je doen! Niet maken
- Jongeren bereiken doe je zo!
- Jongerenberaad jaarwisseling
- Medeplichtig aan goed gedrag
- Steun onze hulpdiensten

Wat opvalt is dat er aan veel adviezen over jongeren is gewerkt. Dit is ook in lijn met de probleemanalyse die het burgerberaad in bijeenkomst twee en drie heeft gemaakt. Er is op verzoek van het burgerberaad toen nog een interview met jongeren gehouden. De adviezen over jongeren hebben het allemaal net niet (op een paar stemmen na) gehaald (zie ook het Eindrapport van het burgerberaad). De adviezen komen in dit toetsrapport daarom niet verder

aan bod. Wel adviseren wij in de uitvoering van de aangenomen adviezen van het burgerberaad te proberen om de stem en behoefte van jongeren zo goed mogelijk te verweven in de aanpak. Op welke manier dit gebeurt moet nader uitgewerkt worden. Mogelijk kan het burgerberaad hier ook nog een rol in spelen.

Toetsing per advies

De aangenomen adviezen zijn individueel getoetst op juridische, praktische en financiële uitvoerbaarheid. Elk advies is geraamd om aan het eind te kunnen inschatten wat past binnen het totale financiële kader. Ook wordt aandacht besteed aan aanvullende aandachtspunten voor de uitvoering.

De letterlijke tekst van de adviezen inclusief de toetsing zijn uitgewerkt in bijlage 3.

De adviezen die het burgerberaad zelf al heeft laten afvallen doordat er geen 2/3e meerderheid was, komen in de toetsing niet meer aan bod.

Algemene conclusie op haalbaarheid adviezen

Gedurende het proces van het burgerberaad was nog onduidelijk met welke combinatie van adviezen uiteindelijk zouden worden ingestemd. Daarom zijn alle adviezen door het toetsteam beoordeeld als op zichzelf staande adviezen. Ook is er een eindtoets gedaan op het geheel, met name op de financiële haalbaarheid.

Voor de eindtoets gelden dezelfde regels als voor de individuele toetsing: het moet juridisch, praktisch en financieel haalbaar zijn. Daarbij zijn we uitgegaan van de financiële bandbreedte zoals die voorafgaand is meegeven: 0-1.3 miljoen. In de programmabegroting 2024 is incidenteel een bedrag van € 0,4 miljoen opgenomen voor de uitvoering van de adviezen van het burgerberaad. Als uit adviezen van het burgerberaad en de beoordeling hiervan op de randvoorwaarden zou blijken dat er extra uitvoeringsbudget (meer dan € 0,4 miljoen) benodigd is voor de redelijke uitvoering van de adviezen, dan zou dit met een maximum van € 0,9 als een knelpunt worden meegenomen bij de Voorjaarsnota 2024.

Alle adviezen zijn juridisch uitvoerbaar

Er zijn geen juridische bezwaren die de uitvoering van één van de adviezen tegen houdt. Ook op het geheel van adviezen zijn geen juridische bezwaren.

Voor het kunnen realiseren van het vuurwerkverbod is een APV-wijziging nodig. Dit kan in eerste instantie via het experimenteerartikel. We kiezen er nu voor om het experimenteerartikel te gebruiken en niet de APV structureel te wijzigen op dit punt, omdat dit de snelste manier is om het te regelen. Snelheid is gewenst om vuurwerkverkopers op zo kort mogelijke termijn te kunnen informeren. Ook komt er volgend jaar een grote APV-wijziging, waarin een structurele aanpak geborgd kan worden. Daartoe is de gemeenteraad te zijner tijd aan zet.

Alle adviezen zijn praktisch uitvoerbaar

Er zijn geen praktische bezwaren die de uitvoering van één van de adviezen tegen houdt. Ook op het geheel van adviezen zijn geen praktische bezwaren. Wel zijn er aandachtspunten voor de uitvoering van de adviezen.

In de adviezen worden lokale en centrale evenementen gestimuleerd. Het gaat om het stimuleren van kleine initiatieven uit het advies ‘bUUUrtje, het lichtspektakel en centrale aftelmomenten uit het advies ‘Utrecht Uitgelicht’ Hierdoor verwachten we dat de druk op de toch al beperkte capaciteit bij vergunningverlening toe zal nemen. We zoeken een creatieve manier om daarmee om te gaan. Misschien betekent het straks in de uitvoering dat we een maximum voor het aantal initiatieven moeten opnemen in het uitvoeringsplan.

Ook geldt dat bij grotere evenementen geen handhavingscapaciteit beschikbaar is, er zal dus altijd een externe organisator nodig zijn die dit beveiligt. Deze handhavingscapaciteit is ook niet beschikbaar voor het handhaven van het vuurwerkverbod in de hele stad. Het burgerberaad is hiervan op de hoogte en heeft dit ook zelf aangegeven in haar adviezen.

Tot slot is er een risico dat het publiceren van niet-vergunde activiteiten een aanzuigende werking heeft en meer mensen trekt dan de organisator beoogt. Kleine wijkinitiatieven kunnen daarom uitdraaien op grote evenementen waar ook beveiliging voor nodig is en waar deze initiatieven niet op voorbereid zijn. Dit brengt risico's in de uitvoering met zich mee.

Niet alle adviezen zijn financieel haalbaar

De adviezen zijn individueel financieel geraamd op basis van expertise van betrokkenen. Dit is in korte tijd gebeurd en gebaseerd op eerste schattingen of referenties als die beschikbaar waren.

In de programmabegroting 2024 is incidenteel een bedrag van € 0,4 miljoen begroot voor de uitvoering van de adviezen van het burgerberaad. Als uit adviezen van het burgerberaad en de beoordeling hiervan op de randvoorwaarden zou blijken dat er extra uitvoeringsbudget (meer dan € 0,4 miljoen) benodigd is voor de redelijke uitvoering van de adviezen, dan zou dit met een maximum van € 0,9 als een knelpunt worden meegenomen bij de Voorjaarsnota. Voor het beoordelen van het totale advies is daarom het maximale budget van 1,3 miljoen als uitgangspunt gehanteerd.

Opgeteld is de totale raming van alle adviezen samen 1,72 miljoen. Zie daarvoor onderstaande tabel.

Titel advies	**Ingeschatte kosten campagne**	**Ingeschatte uitvoeringskosten**	**Ingeschatte kosten totaal**
Utrecht houdt rekening met dier, milieu en mens	€ 70.000,00	€ -	€ 70.000,00
BUUUrtje	€ 35.000,00	€ 400.000,00	€ 435.000,00
Op weg naar een vuurwerkvrije Oud & Nieuw traditie			€ -
Utrecht uitgelicht	€ 70.000,00	€ 800.000,00	€ 870.000,00
Nieuwe verhaal van Utrecht	€ 70.000,00	€ 65.000,00	€ 135.000,00
Inzicht in impact (van ons burgerberaad)		€ 110.000,00	€ 110.000,00

De tijd zal het leren	€ -	€ -	€ -
De uit en nieuw agenda	€ 30.000,00	€ 75.000,00	€ 105.000,00
Totaal	**€ 275.000,00**	**€1.450.000,00**	**€1.725.000,00**

Op basis daarvan lijkt het uitvoeren van alle adviezen financieel niet haalbaar. Dat betekent dat gekozen moet worden welke adviezen worden uitgevoerd en op welke manier.

Het advies van het burgerberaad is aangeleverd als één geheel als antwoord op de vraag die de gemeente aan hen heeft gesteld. Op de vraag van de gemeente 'Wat *willen we behouden? Wat willen we anders? Welke nieuwe invullingen willen we?',* antwoordt het burgerberaad dat er een 'nieuw verhaal' moet komen, zonder vuurwerk en met een invulling met bewonersinitiatieven, verlichten van gebouwen en georganiseerde aftelmomenten. Met daarbij horende campagnes en voorlichting en met monitoring en een lange termijn aanpak.

We zien alle adviezen dan ook als een samenhangend geheel en niet als losse adviezen waaruit gekozen kan worden. Het heeft daarom niet de voorkeur om adviezen bij voorbaat af te laten vallen omdat daarmee geen recht wordt gedaan aan het burgerberaad. We stellen daarom voor om het geheel van de adviezen over te nemen met een kaderstellend budget van 1,3 miljoen.

Bij de start van de uitvoering onderzoeken we hoe, met beperkt budget, zo dicht mogelijk bij de adviezen gebleven kan worden. We kiezen daarvoor de volgende systematiek:

1. We bekijken nog een keer zorgvuldig wat bekostigd kan worden uit regulier bestaand budget (denk aan 'Inzicht in impact')

2. Als blijkt bij de uitwerking dat door de genoemde praktische risico's een advies anders moet worden ingevuld (en daarmee goedkoper wordt), kan dit een oplossing zijn. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij het aantal bewonersinitiatieven uit 'BUUUrtje'.

3. Als derde stap bekijken we bij alle adviezen of het nog iets goedkoper kan, terwijl we toch zo dicht mogelijk bij de inhoud en de voorstellen van de adviezen blijven. Als blijkt dat de kosten juist te laag zijn ingeschat dan geldt dit ook.

4. Als het niet mogelijk is om over het geheel te bezuinigen, zonder af te doen aan de kwaliteit en inhoudelijke lijn, dan laten we adviezen afvallen die het laagst zijn geprioriteerd door het burgerberaad, zoals: 'Het nieuwe verhaal', 'Inzicht in impact', 'De tijd zal het leren' of 'de Uit en nieuw agenda'.

Als het aanvullende budget van 0,9 miljoen niet beschikbaar wordt gesteld door de raad, dan kunnen alleen de adviezen met de hoogste prioriteit worden uitgevoerd, i.c.m. de adviezen die geen aanvullend budget nodig hebben, omdat ze kunnen worden toegevoegd aan regulier werk. Binnen het budget van €400.000 zijn dit de volgende adviezen:

- Een campagne: 'Utrecht houdt rekening met dier, milieu en mens' (70.000 euro)
- Het vuurwerkverbod uit 'Op weg naar een vuurwerkvrije Oud & Nieuw traditie' (dit kost geen budget van het burgerberaad)
- De taskforce burgerberaad 'de tijd zal het leren'. (Dit kost geen budget van het burgerberaad)
- De buurtinitiatieven uit het advies 'BUUUrtje' in afgeslankte vorm, want de raming van dit advies is namelijk €435.000. En rekening houdend met de campagne 'Utrecht houdt rekening met dier, milieu en mens' van 70.000 euro, is er nog maar €330.000 aan budget over.

Er zal echter ook altijd budget voor monitoring nodig zijn, omdat we willen meten wat de effecten zijn en daarvan willen leren. We onderzoeken of het monitoringsbudget gedekt kan worden uit regulier budget. Als dit niet lukt, dan gaat het monitoringsbudget nog af van het uitvoeringsbudget voor bovenstaande adviezen.

Tot slot zijn alle adviezen gericht op het creëren van een lange termijn verandering. Verandering kost tijd. Doordat het uitvoeringsbudget alleen voor 2024 beschikbaar is, kunnen we geen inzet voor langere termijn garanderen, tenzij de raad ook aanvullend budget beschikbaar stelt voor de jaren na 2024-2025.

Procesbeschrijving van toetsing/reflectie

In het Startdocument Burgerberaad is benoemd dat de adviezen van het burgerberaad als zwaarwegend beschouwd zullen worden. Uit het startdocument: "*Als het burgerberaad met adviezen komt die binnen deze randvoorwaarden passen, dan neemt het college en de raad deze adviezen over, met inachtneming van het beslisrecht van de raad*". De burgemeester heeft een eigenstandige bevoegdheid wat betreft openbare orde. Dit houdt in dat niet enkel de raad moet instemmen met de adviezen van het burgerberaad, maar dat ook de burgemeester een oordeel moet vormen over de uitvoerbaarheid in relatie tot haar verantwoordelijkheid voor de openbare orde. Het is daarom van belang dat tijdens en na het burgerberaad helder is of aan de randvoorwaarden wordt voldaan en op welke manier de adviezen over genomen kunnen worden. Daarom is bij de gemeente een toetsteam opgericht. Dit toetsteam is samengesteld vanuit verschillende disciplines: Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH), Juridische Zaken (JuZa), Businesscontrol, Openbare Orde en Veiligheid (OOV), Communicatie (M&C), Wijken, Samen Stad Maken (SSM), Waar nodig is ook afgestemd met het evenementenbureau (EEV).

Op de derde dag van het burgerberaad (20 januari 2024) hebben de deelnemers voor het eerst conceptadviezen geschreven. Deze zijn op de vierde dag (3 februari 2024) verder uitgewerkt. Na de derde en de vierde dag heeft een tussentijdse toets plaatsgevonden op de financiële, juridische en praktische uitvoerbaarheid van de adviezen. Feedback is gegeven vanuit een ja-mits houding. Dit betekent dat te allen tijde is meegedacht over hoe een advies wel te realiseren is. De feedback is altijd door het hele toetsteam besproken om het vier-ogen-principe te borgen. De onafhankelijk procesbegeleider heeft de feedback getoetst op de ja-mits houding en op begrijpelijke teksten. Tot slot is de ook altijd door schrijfcoaches getoetst op begrijpelijke taal (B1), zodat iedereen in het burgerberaad dit kon begrijpen. De feedback die voor de laatste bijeenkomst met het burgerberaad is gedeeld is ook met de regiegroep gedeeld en door de stuurgroep jaarwisseling vastgesteld.

De eindtoets uit dit document is vastgesteld door het toetsteam en de stuurgroep jaarwisseling. Deze eindtoets is niet meer besproken met het burgerberaad of de procesbegeleider.

Reflectie op randvoorwaarden

In het vastgestelde ‘Startdocument Utrechts burgerberaad’ en de ‘Aanpak burgerberaad jaarwisseling’ zijn voorstellen gedaan over de manier waarop het burgerberaad van de gemeente Utrecht vormgegeven wordt. De raad heeft het startdocument op 22 juni 2023 vastgesteld en de Aanpak burgerberaad jaarwisseling op 21 september 2023.

In het startdocument zijn een zestal randvoorwaardelijke thema’s genoemd:

1. Onafhankelijke procesbegeleiding
2. Representativiteit
3. Toegankelijkheid
4. Voldoende tijd en budget
5. Leernetwerk en onderzoek
6. Publiekscampagne en communicatie

In dit hoofdstuk wordt per thema omschreven hoe hieraan voldaan is.

1. Onafhankelijke procesbegeleiding

In het startdocument is afgesproken dat het burgerberaad vooraf goed begeleid moet worden door een onafhankelijk procesbegeleider. Voor de selectie van de externe procesbegeleider is een marktconsultatie uitgevoerd om in beeld te krijgen van geschikte partijen voor de rol van externe procesbegeleider. Deze marktconsultatie is gebruikt om een meervoudig onderhandse aanbesteding te starten met vier marktpartijen. Op basis van economisch meest voordelige inschrijving is de beste partij geselecteerd. Dit is EMMA.

In het startdocument is vastgesteld welke stappen nodig zijn om een burgerberaad te organiseren. Wij hebben EMMA de opdracht gegeven om het burgerberaad te organiseren volgens deze richtlijn. Hoe de uitwerking hiervan in het programma is geland is beschreven in het eindrapport van het burgerberaad. Dit eindrapport is opgesteld door EMMA. De gemeente heeft gedurende het hele burgerberaad geen inhoudelijke rol gehad, maar heeft de procesbegeleider wel ondersteund bij bijvoorbeeld het aandragen van experts of regelen van facilitaire zaken. Ook was het projectteam verantwoordelijk voor het tussentijds toetsen van conceptadviezen op haalbaarheid. Wethouder Oosters en raadslid Bode (Voorzitter van de gemeenteraadscommissie ‘veiligheid bestuur en financiën’ als afgevaardigde uit de gemeenteraad)) hebben gezamenlijk het burgerberaad ceremonieel geopend. Inhoudelijk waren wethouder en raadsleden niet op de hoogte van de conceptadviezen tijdens het burgerberaad, om beïnvloeding en sturing uit te sluiten.

De data zijn gekozen door rekening te houden met de uitvoeringstermijn, vakanties en feestdagen en tegelijk voldoende tijd tussen de dagen onder andere om deelnemers voldoende

tijd te geven om zich voor te bereiden. De data waren: 9 december, 6 januari, 20 januari, 3 februari en 2 maart.

Representativiteit

De deelnemers aan het burgerberaad moeten met elkaar een goede weergave vormen van de Utrechtse samenleving. De bewoners die deelnemen aan het burgerberaad praten immers namens heel Utrecht.

Om de deelnemers uit het burgerberaad een representatieve afspiegeling te laten zijn is gewerkt met een getrapte loting en selectie. In eerste instantie is een aselecte steekproef getrokken uit de BRP van 10.000 inwoners van 16 jaar en ouder en 500 inwoners van 14 en 15 jaar oud. Er is ontdubbeld op adres, zodat slechts één persoon per huishouden kon deelnemen. Bij de steekproef is oversampled op wijken waarvan uit de inwoners enquête 2021 duidelijk is dat de response achter blijft. Dit had als doel om de respons uit deze wijken te verhogen. De uitnodiging is terug te vinden in bijlage 1.

Alle inwoners uit de steekproef hebben een brief ontvangen. De brief voor 14- en 15-jarigen is deze gericht aan de ouders of verzorgers van het kind. In uitnodiging stond een unieke inschrijfcode waarmee de ontvangers zich konden inschrijven via een webpagina of telefonisch via het Klantcontactcentrum. Op basis van de10.500 brieven zijn 749 inschrijvingen ontvangen. Uit deze inschrijvingen heeft een niet-zelflerend-algoritme een willekeurige selectie gemaakt van de deelnemers aan de hand van vier kenmerken (leeftijd, wijk, geslacht, opleidingsniveau). Een notaris was bij deze loting aanwezig om erop toe te zien dat een geanonimiseerd databestand is gebruikt, het algoritme slechts één keer is uitgevoerd en de gemeente geen aanpassingen heeft gedaan aan de deelnemerslijst.

Deze gelote groep deelnemers bestond uit 142 deelnemers die op basis van de genoemde kenmerken representatief was voor de stad. De verdeling is terug te vinden in de tabel in bijlage 2. Omdat deze loting in één keer kon worden uitgevoerd was geen tweede steekproef nodig en was het ook niet nodig om inwoners na te bellen. In de brief en toen contact is opgenomen met de deelnemers om te laten weten dat ze zijn ingeloot is gecommuniceerd dat ze alle 5 bijeenkomsten aanwezig moesten zijn. Als vooraf bleek dat dit niet mogelijk was is afgesproken dat de inwoner niet deel zou nemen. Wanneer een deelnemer tijdens het burgerberaad absent was door bijvoorbeeld ziekte, dan is daar geen gevolg aan gegeven.

In bijlage 2 is ook het verloop van de aanwezige deelnemers af te lezen. Uit de groep van 142 ingelote deelnemers zijn er uiteindelijk een kleine 100 deelnemers overgebleven. Op de 1e dag van het burgerberaad waren daar 87 deelnemers van aanwezig. Op de 5e en laatste dag van het burgerberaad waren er 81 deelnemers aanwezig.

Tijdens de verschillende bijeenkomsten bleef de verdeling over alle kenmerken dicht bij de oorspronkelijke verdeling van de inwoners uit de stad. Op geen enkel kenmerk was de afwijking meer dan 4 procentpunt. De enige uitzondering hierop was opleidingsniveau. Op de laatste dag waren er 9 procentpunt minder deelnemers met een hbo- of wo-opleiding. Er waren relatief meer deelnemers met een basisonderwijs of vmbo-opleiding, 6 procentpunt meer dan het aandeel in de stad.

Toegankelijkheid

In het startdocument hebben we beschreven dat we binnen onze mogelijkheden zoveel mogelijk belemmeringen voor deelname weg te willen nemen. Daar hebben wij uitvoering aan gegeven door in de uitnodigingsbrief te benoemen dat we kinderopvang aanbieden, tolken regelen voor anderstaligen, vrijwilligersvergoeding uitkeren aan alle deelnemers, ondersteuning regelen bij een beperking en rekening houden met diëten. Alle deelnemers die daadwerkelijk waren geselecteerd voor het burgerberaad hebben wij bevraagd welke zaken zij nodig hebben om deel te kunnen nemen aan het burgerberaad en of zij nog andere zaken nog hebben, die wij nog niet in de uitnodiging hadden genoemd. Bij deze uitvraag is gebleken dat een van de deelnemers niet in staat was om zelfstandig naar locatie te komen, waarna wij voor elke bijeenkomst een taxi hebben geregeld. Ook hebben we zowel Engelstalige tolken als Russische tolken ingezet tijdens de bijeenkomsten voor anderstalige deelnemers. Kinderopvang is aan de deelnemers aangeboden als deelnemers moeite hadden met het regelen van een oppas. Hier is door geen enkele deelnemer aanspraak op gemaakt. Aan het einde van elke bijeenkomst heeft de onafhankelijk procesbegeleider telkens om feedback gevraagd. Hierdoor zijn ook de wensen qua locatie, programma en eten/drinken elke keer passender gemaakt.

Voldoende tijd en budget

Er moet voldoende zijn om het overleg te voeren dat nodig is. De afdeling waar het onderwerp onder valt - moet voldoende tijd aan het burgerberaad kunnen besteden. En er moet voldoende tijd zijn om de taal van het burgerberaad om te zetten naar politieke voorstellen en een uitvoeringstoets te doen. Voor de uitvoeringstoets is een vast toetsteam opgesteld met vaste vertegenwoordiging uit de afdelingen: Vergunningsverlening, Toezicht en Handhaving (VTH), Juridische Zaken (JuZa), Businesscontrol, Openbare Orde en Veiligheid (OOV). Waar nodig is ook afgestemd met het evenementenbureau (EEV). Dit toetsteam kwam structureel bij elkaar om de adviezen te voorzien van feedback op de juridische, praktische en financiële haalbaarheid. Door schrijfcoaches is gecontroleerd dat deze feedback in B1 terug is geleverd aan het burgerberaad. Feedback is na het derde en vierde moment gedeeld met het burgerberaad zodat voldoende tijd was om op basis hiervan aanscherpingen aan de adviezen te maken.

Leernetwerk en onafhankelijk onderzoek

Onderzoekers van de Hogeschool van Amsterdam en Den Haag, in het kader van het 'RAAK Publiek Burgerberaden'-onderzoek, hebben geobserveerd tijdens de bijeenkomsten van het burgerberaad. Alle uitkomsten worden apart gepubliceerd en verwerkt in de evaluatie van dit burgerberaad.

Ook heeft een van de leden van de werkgroep burgerberaad, samen met een lid van het ambtelijk team geobserveerd. De werkgroep burgerberaad zijn bewoners die de initiatiefnemers zijn van het burgerberaad in Utrecht. Zij worden ook betrokken bij de evaluatie.

Na afronding van het burgerberaad volgt de evaluatie die in samenspraak met o.a. de werkgroep burgerberaad en de onderzoekers van het RAAK onderzoek wordt vormgegeven.

Publiekscampagne en communicatie

Het is de eerste keer dat in Utrecht een burgerberaad wordt georganiseerd. We hebben vooraf afgesproken dat we Utrechters op verschillende manieren kennis laten maken met 'een burgerberaad'. De afgelopen periode hebben we dat gedaan met bijvoorbeeld de inzet van de in Utrecht aanwezige digitale abri's (city live displays), via onze gemeentelijk nieuwsbrief, verschillende social media-uitingen en uiteraard onze website.

De komende periode vervolgen we deze route, waarbij we rondom belangrijke momenten extra aandacht creëren. Deze momenten zijn:

- Behandeling in college
- Besluitvorming in de raad
- Uitvoering van de aangenomen adviezen

Deze extra aandacht kan zitten in het publiceren van een persbericht, maar ook het adverteren (on- en offline) in bijvoorbeeld Duic passen bij deze aanpak.

Afhankelijk van de uitvoering van de adviezen wordt bekeken op welke manier wordt gecommuniceerd over de resultaten. Dit valt buiten de communicatie rondom het burgerberaad zelf.

Algemeen beeld

Uit de representativiteitstoets en de toets op het proces is gebleken dat het met dit burgerberaad inderdaad is gelukt om een diverse groep Utrechters mee te laten beslissen in de lokale democratie. En dat dit burgerberaad is staat was om via een begeleid proces van vijf dagen, tot concrete en uitvoerbare adviezen te komen. Daarmee zien wij de adviezen als een afgewogen en representatief antwoord op een ingewikkelde politieke vraag.

Bijlagen

Bijlage 1- Uitnodiging burgerberaad

Hoe kunt u zich aanmelden?
De keuze is aan u, maar wij zouden het geweldig vinden als u meedoet. Wilt u onderdeel uitmaken van het eerste Utrechtse burgerberaad?

Meld u dan aan via de website:
utrecht.nl/aanmeldenburgerberaad
Of scan de QR-code in deze uitnodiging.

U heeft uw persoonlijke code nodig bij het aanmelden.

Op de website ziet u ook een filmpje over hoe het burgerberaad precies werkt. Uiterlijk 24 november hoort u of, u samen met 99 andere Utrechters, deelnemer wordt aan het eerste Utrechtse burgerberaad. Na aanmelding vragen wij u om de genoemde zaterdagen in uw agenda te reserveren.

Lukt het aanmelden niet of heeft u nog vragen?
Bel dan naar 14030, mail naar burgerberaad@utrecht.nl
of kom langs bij een van de wijkbureaus.

Ga naar de website
Uw persoonlijke code:

This information in English
لقراءة هذه المعلومات باللغة العربية
Bu bilgi Türkçe dilindedir
ኣዚ ሓበሬታ ብትግርኛ

Gemeente Utrecht

Wanneer zijn de gesprekken?

Wilt u meedoen? Houd er dan rekening mee dat u vijf zaterdagen in de ochtend en middag aanwezig moet zijn. Het gaat om onderstaande dagen. Uiteraard zorgen wij voor een lunch.

- 9 december 2023
- 6 januari 2024
- 20 januari 2024
- 3 februari 2024
- 2 maart 2024

wij nodigen u uit, om samen met 99 andere Utrechters, een advies te maken over de jaarwisseling in onze stad.

Utrecht.nl/
aanmeldenburgerberaad

De gemeente is op zoek naar 100 Utrechters, vanaf 14 jaar, die met elkaar in gesprek gaan over de Utrechtse Jaarwisseling.

Denkt u mee over vragen als:
- Hoe willen we dat de jaarwisseling vanaf '24-'25 verloopt in de stad?
- Mag er dan vuurwerk worden afgestoken?
- Wat verwachten we van de gemeente?

In 5 dagen komen 100 Utrechters samen tot een krachtig advies over een ingewikkeld onderwerp waar de gemeente zelf niet uitkomt. Een onafhankelijk bureau helpt hierbij. Als het advies van de 100 Utrechters uitvoerbaar is, dan gaat de gemeente het uitvoeren. Dit heet een burgerberaad.

Waarom meedoen?
Heeft u ideeën over de jaarwisseling? Of heeft u juist nog helemaal geen beeld en voorkennis? Vindt u het leuk om andere Utrechters te ontmoeten? Iedereen vanaf 14 jaar is welkom om mee te denken (met uitzondering van mensen die al bij de gemeente Utrecht werken).

Geef u op, ook als u nooit aan dit soort gesprekken meedoet. Of als u de jaarwisseling niet viert. We zijn op zoek naar een groep verschillende mensen: van jong tot oud, met of zonder opleiding en uit alle woonwijken.

Hoe helpen wij u mee te doen?
We willen graag dat iedereen mee kan doen. U krijgt bijvoorbeeld hulp van ons als u:

- geen Nederlands spreekt
- kinderopvang nodig heeft
- door een beperking ondersteuning kunt gebruiken
- of een speciaal dieet volgt.

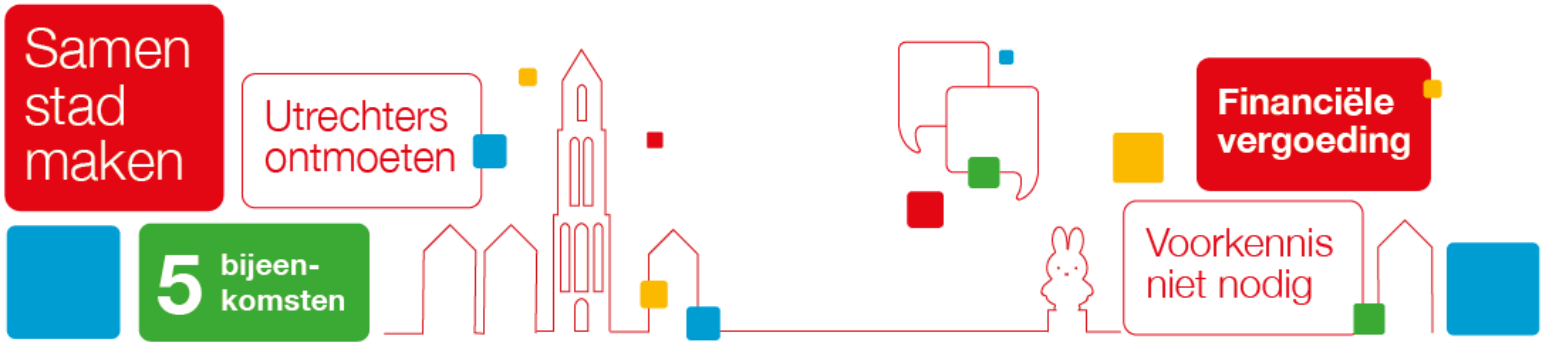
Als wij u selecteren om mee te doen, dan nemen wij persoonlijk contact met u op om te bespreken wat u nodig heeft om te kunnen deelnemen.

Deelnemers vanaf 21 jaar ontvangen een vrijwilligersvergoeding van 350 euro. Deelnemers jonger dan 21 jaar geven we de keuze voor een bruto vergoeding van 350 euro waarover zij inkomstenbelasting moeten betalen of een (belastingvrije) vrijwilligersvergoeding van 192,50 euro.

Deze uitnodiging is alleen voor u

U ontvangt deze persoonlijke uitnodiging omdat u een van de 10.500 Utrechters bent, die is ingeloot voor de selectieronde voor het eerste Utrechtse burgerberaad.

U kunt zich aanmelden tot 8 oktober. Er zijn 100 plekken. Als er meer aanmeldingen zijn, maken we nog een selectie. Uiterlijk 24 november hoort u of u mee kunt doen.

Bijlage 2 - Representatief deelnemers

GESLACHT	**Aandeel van bevolking (%)**	**Aandeel ingelote deelnemers (%)**	**Aandeel deelnemers bijeenkomst 1 (%)**	**Aandeel deelnemers bijeenkomst 5 (%)**
Man	48	48	44	45
Vrouw	51	51	55	54
Anders	1	1	1	1
OPLEIDINGSNIVEAU	Procent	Procent	Procent	Procent
Basisonderwijs, vmbo	18	18	23	24
Havo, vwo, mbo	28	29	31	31
Hbo, wo	54	53	46	45
WIJK	Procent	Procent	Procent	Procent
West	8	8	10	10
Noordwest	12	11	10	10
Overvecht	9	10	10	11
Noordoost	11	12	14	13
Oost	10	10	10	11
Binnenstad	6	7	7	8
Zuid	8	8	6	6
Zuidwest	11	10	10	10
Leidsche Rijn	12	12	9	9
Vleuten-De Meern	13	13	13	13

LEEFTIJD	Aandeel van bevolking (%)	Aandeel ingelote deelnemers (%)	Aandeel deelnemers bijeenkomst 1 (%)	Aandeel deelnemers bijeenkomst 5 (%)
14-17 jaar	5	5	7	8
18-29 jaar	28	28	24	26
30-59 jaar	49	49	47	45
60+	18	18	22	21

BIJLAGE 3 – Toetsing adviezen

1. Advies Utrecht houdt rekening met dier, milieu en mens

Advies van Burgerberaad:

Aanleiding

- 7% procent fijnstofuitstoot op jaarbasis is afkomstig van vuurwerk (50% van de particuliere emissie)
- Grote impact op (huis)dieren en ecosysteem (bijv. trauma's, opvliegende vogels hebben 2 weken nodig om te herstellen, egels die uit winterslaap worden gedwongen etc.)
- Gevaren voor de gezondheid van mens en dier (longaandoeningen etc.)
- 20% van metalen in het water afkomstig van vuurwerk
- 44% van de vuurwerkslachtoffers zijn omstanders die niet het vuurwerk afsteken

Ambitie

- Impact van vuurwerk op mens, dier en milieu beperken
- Meer bewust bezig zijn met de milieueffecten van vuurwerk
- Een veilige en gezonde wereld voor toekomstige generaties van alles wat leeft
- Alle Utrechters zijn zich bewust van negatieve consequenties/effecten van vuurwerk op dier, milieu en mens
- Geef dier, milieu en mens een stem.

Actie

- Bewustwordingscampagne over de effecten van vuurwerk op (huis)dier, milieu en mens op lokaal niveau (nadruk op positieve effecten i.p.v. beperkingen "ik steek dit jaar geen vuurwerk af want … ").
- Voorlichting op scholen, social media, bushokjes, en tv.
- Maak verbinding met Utrechtse educatieve agenda (doelen burgerschapsonderwijs)
- Definiëren van kwetsbare gebieden en richt daar communicatie ook op.
- Doelgroep (potentiële) vuurwerkafstekers
- Zoek de verbinding met de andere campagnes rondom de jaarwisseling

Juridisch

Ja, dit kan.

Praktisch

Ja, dit kan. Campagne kan mogelijk inhoudelijk aansluiten bij reeds bestaande milieucampagnes (bijvoorbeeld over houtstook). We kunnen voorlichting op scholen samendoen met andere organisaties, zoals bureau Halt. Dat doen wij nu ook al.

Financieel

Ja, een campagne kan. We schatten in dat een campagne incl. ambtelijke kosten 70.000 euro kost.

Kanttekeningen voor de uitvoering

Dit is een van de vele adviezen met een campagne component. In de uitvoering zal daarom moeten worden onderzocht hoe de campagnes uit adviezen 0,1,4,5, 6 en 7 (deels) samengevoegd kunnen worden tot één of meerdere campagnes.

2. Advies bUUUrtje buurtinitiatieven

Advies van Burgerberaad:

Aanleiding

Uit de inventarisatie blijkt dat gemeenschapszin en samenhorigheid belangrijk worden gevonden. Mensen zorgen door gebrek aan verbinding met de buurt sneller voor overlast. Men weet niet dat er budget beschikbaar is voor eigen initiatief.

Ambitie

- Meer buurtgerichte activiteiten rondom de jaarwisseling (31 dec-1jan). Door de hele stad heen en in de wijken worden activiteiten georganiseerd waarbij we zoveel mogelijk doelgroepen willen bereiken.
- Ontmoetingen faciliteren tussen mensen uit de buurt om overlast met oud en nieuw te verminderen.
- De buurt wordt zich bewust dat er budget is om zelf nieuwjaarsactiviteiten te organiseren.
- Op de lange termijn staat de Utrechtse jaarwisseling bekend om de vele buurt activiteiten door de hele stad, georganiseerd door de buurtbewoners met financiële steun van de gemeente.
- Inspireren om te organiseren
- Bekend maken dat er een budget is
- Bekendheid creëren

Actie

- Gratis of bijna gratis openbare activiteiten op buurt- en straatniveau.
- Suggesties voor invulling: muziek (speakers, DJ, bandje, etc.), buurthuisactiviteiten (spelletjesavond, etc.), springkussen voor kinderen overdag, sporttoernooi vroeger op de avond, etc. Activiteiten afhankelijk per wijk.
- Straatpakketten om bijeenkomsten op straat te stimuleren en te faciliteren. De inhoud zou kunnen zijn (dit is een voorbeeld):
- Uitnodigingskaarten (zelf in te vullen met locatie/tijd etc.)
- Spellen, zoals: doen/ durf/ de waarheid en kaartspel, boerengolf/ oud Hollandse spellen, instructie voor doe het zelf-spellen met bijvoorbeeld met krijt op straat. En buurtteambuildingspel met instructies.
- Snacks: oliebollenmix, recepten, vouchers om zelf eten te kopen en kinderchampagne
- Sterretjes

- We stellen hier €400.000,- vanuit het burgerberaadbudget voor beschikbaar;
- Hier gaat maximaal €125.000,- ambtelijk kosten vanaf;
- Het restant van €275.000,- wordt vrijgesteld voor initiatieven op wijkniveau. Waarbij we streven naar een evenredig verdeling gebaseerd op aantal inwoners per wijk;
- Het gaat om 10 wijken in de stad, dus €27.500,- per wijk;
- Hiermee bieden we de wijken de mogelijkheid om gezamenlijk evenementen te organiseren;

- Hierbij kunnen inwoners van de wijk kiezen voor kleine (€1000,- per initiatief) en middelgrote Initiatieven (€10.000,- per initiatief);
- We streven naar evenementen verdeeld over de gehele stad Utrecht;
- Het Burgerberaad adviseert de Gemeente Utrecht om jaarlijks dit budget beschikbaar te stellen;
- Laagdrempelige en diverse communicatiemiddelen inzetten, denk aan brieven van de gemeenten, digitaal en analoge nieuwsbrieven, whatsapp buurtgroepen, poster/flyer in buurthuizen etc., sociale en Utrechtse media
- Succesverhalen delen
- Een plek (online) waar de activiteiten verzameld woorden.
- Communicatieadviseur vanuit de gemeente
- Geen uitgebreide stedelijke campagne, maar laagdrempelig: budget max.35 000
- Het gaat om communicatiemiddelen

Toetsing gemeente

bUUUrtje buurtinitiatieven

Juridisch

Ja, juridisch mag dit. Er zullen later regels moeten worden opgesteld wanneer een initiatief geld krijgt vanuit het fonds (zie onder financieel).

Praktisch

Ja, praktisch kan de gemeente burgerinitiatieven stimuleren en erover communiceren. We zien alleen een risico in capaciteit van het team dat meldingen en vergunningen verwerkt. Bewoners die iets willen organiseren in hun buurt zijn soms verplicht de gemeente te laten weten wat ze van plan zijn (tot 200 personen). Soms is zelfs een vergunning nodig (boven de 200 personen). Het team dat zulke meldingen en vergunningen verwerkt, heeft het heel erg druk. We zoeken een creatieve manier om daarmee om te gaan. Misschien betekent het straks in de uitvoering dat we een maximum voor het aantal initiatieven moeten opnemen in het uitvoeringsplan.

Financieel

We gaan uit van het budget zoals het burgerberaad dit zelf heeft benoemd; maximaal 35.000 voor een campagne, maximaal 400.000 euro voor bewonersinitiatieven, waarvan maximaal 125.000 voor ambtelijke kosten. Het restant (275.000 euro) beschikbaar stellen voor bewonersinitiatieven via een fonds. Daaruit zullen dan ook de jaarwisselingspakketten moeten worden gefinancierd.

Kanttekeningen voor de uitvoering

Dit is een van de vele adviezen met een campagne component. In de uitvoering zal daarom moeten worden onderzocht hoe de campagnes uit adviezen 0,1,4,5, 6 en 7 (deels) samengevoegd kunnen worden tot één of meerdere campagnes.

Vanuit het huidige initiatievenfonds kan dit niet betaald worden, dus onderzocht moet worden of dit extra bedrag in het huidige initiatievenfonds wordt opgenomen of dat een apart fonds wordt opgericht met dit doeleinde en daar aparte regels voor worden opgesteld.

Omdat de capaciteit bij vergunningsverlening beperkt is, moeten de voorwaarden voor het organiseren van activiteiten aan de voorkant duidelijk zijn gecommuniceerd zodat dit bij de aanvraag zoveel mogelijk duidelijk is en de evenementaanvraag in een keer door kan. Dit zal in de uitvoering georganiseerd moeten worden.

3. Advies Op weg naar een vuurwerkvrije Oud & Nieuw traditie

Advies van Burgerberaad:

Aanleiding

- Het afsteken van vuurwerk door particulieren (categorie 2) leidt tot:
- Overlast voor mens en dier.
- Milieuproblematiek.
- Onveilige situaties en angst bij bewoners.
- Overvraging van hulpdiensten.

Ambitie

We werken toe naar een veiligere en prettigere jaarwisseling. Een afsteekverbod voor particulier vuurwerk zal er niet toe leiden dat er de komende jaarwisseling geen vuurwerk meer zal worden afgestoken. Particulier vuurwerk is immers nog steeds te koop en de gemeente heeft aangegeven onvoldoende capaciteit te hebben om een afsteekverbod te handhaven. Ook illegaal vuurwerk zal nog steeds een weg naar de stad weten te vinden. Wie vuurwerk wil afsteken kan dat ongestraft blijven doen.

En toch adviseert het burgerberaad om voor de komende jaarwisselingen een afsteekverbod in te stellen. En wel om de volgende redenen: het geeft een krachtige (juridische) impuls aan de maatschappelijke tendens; de behoefte onder de inwoners van Utrecht om alternatieve vieringen van Oud- en Nieuw groeit. Inwoners kunnen zo met elkaar in gesprek gaan. De gemeente Utrecht geeft zo landelijk een politiek signaal af, en sluit zich aan bij andere gemeenten. Landelijk groeit daarmee het draagvlak voor een totaalverbod op vuurwerk. Bijvoorbeeld politie, artsen, milieuorganisaties en hulpverleners zijn het erover eens dat alleen een landelijk verbod zicht biedt op lange termijnoplossing voor een veiligere en prettigere jaarwisseling.

Actie

- Een gemeentelijk afsteekverbod voor particulieren (categorie 2) als eerste stap op weg naar een vuurwerkvrije Oud- en Nieuw-traditie
- Flankerend beleid zoals voorlichting, goede alternatieven voor viering worden in andere adviezen nader uitgewerkt

Toetsing gemeente

Op weg naar een vuurwerkvrije Oud & Nieuw traditie

Juridisch

Ja, juridisch mag dit.

Het blijft nog steeds mogelijk om in de gemeente vuurwerk te verkopen. Het kan evenwel zijn dat door het vuurwerkverbod ondernemers mogelijk omzetschade gaan claimen. In een eerdere situatie heeft de kortgedingrechter vanwege het algeheel vuurwerkverbod in Rotterdam uitgesproken dat een dergelijk verbod rechtmatig is. Daarmee ontvalt er een grondslag voor een eventuele schadeclaim.

Praktisch

Ja, een lokaal verbod kan op papier een signaal zijn om de landelijke lobby te versterken. We kunnen dit in de praktijk niet handhaven en toezien op een lokaal vuurwerkverbod. Daarvoor is de handhavingscapaciteit te beperkt.

Er is onvoldoende handhavingscapaciteit om dit verbod te handhaven. Uitbreiding van de capaciteit is niet mogelijk in de huidige arbeidsmarkt. Op basis van een risicoanalyse wordt de handhavingsinzet van politie en gemeentelijk toezicht opnieuw bepaald. Hierin wordt ook meegewogen hoe wordt omgegaan met de huidige risicogebieden en vuurwerkvrije zones.

Financieel

Het kost geen geld om een lokaal afsteekverbod in te voeren.

Kanttekeningen voor de uitvoering

Het invoeren van een lokaal afsteekverbod is mogelijk door de APV aan te passen. Dit kan in eerste instantie via het experimenteerartikel. Het effect van het afsteekverbod is op lange termijn onbekend. Gedragsverandering heeft tijd nodig.

4. Advies Utrecht uitgelicht

Advies van Burgerberaad:

Aanleiding

Er zijn te weinig evenementen die voor iedereen toegankelijk zijn en waarbij Utrechters elkaar kunnen ontmoeten.

Ambitie

We willen een evenement organiseren waarbij ontmoeting tussen Utrechters en het uitlichten van de stad centraal staan.

Actie

We willen kenmerkende aspecten van Utrecht uitlichten zoals monumenten of grachten van zonsondergang tot 1:00 uur.

Dit evenement is gratis en voor iedereen.

Vrij toegankelijk, geen gezamenlijke startplek en geen begin- of eindpunt. Geen vaste route.

Als dit veilig is en te handhaven willen we een aftelmoment creëren op de verschillende plekken van de route.

10 tot 15 plekken met een lichtspektakel verspreid over Utrecht die deels op loopafstand zijn van elkaar.

Dit moet opgenomen worden in een campagne van de gemeente waarin alle activiteiten tijdens de jaarwisseling gecommuniceerd worden.

Eventueel samenwerken met externe partijen zoals HKU of ondernemers.

Toetsing gemeente

Utrecht uitgelicht

Juridisch

Ja, juridisch mag dit.

Praktisch

Zowel een aftelmoment als het uitlichten van gebouwen en monumenten is praktisch haalbaar mits goed georganiseerd. Door geen activiteiten te organiseren rondom het verlichten van de gebouwen wordt voorkomen dat een route ontstaat en extra beveiliging nodig is.

Om centrale aftelmomenten uitvoerbaar te maken stellen we een maximum van twee plekken voor. Deze plaatsen moeten buiten de binnenstad worden georganiseerd, op locaties met een maximum van 5.000 personen. De beveiliging hiervan moet door de organisator zijn geregeld.

Financieel

We schatten in dat een campagne incl. ambtelijke kosten 70.000 euro kost.

De kosten voor dit advies zijn moeilijk in te schatten omdat het afhangt van de invulling van het evenement. We denken dat dit evenement al snel erg duur kan zijn. Daarom maken we in eerste instantie een schatting op de onderkant van het voorstel van het aantal locaties. Dat betekent 2 aftellocaties en 10 verlichte locaties. We gaan uit dat het totale evenement ongeveer 800.000 euro kost:

- 2 aftel-locaties buiten de binnenstad, met een bijbehorend evenement: 300.000 euro in totaal.
- Het uitlichten van gebouwen en monumenten. 50.000 euro per locatie met verlichting, dat zijn geen shows met bijvoorbeeld 3d animaties. 10 locaties verlichten kost dus ongeveer 500.000 euro. We baseren ons daarbij op vergelijkbare evenementen in Utrecht en andere steden.

Kanttekeningen voor de uitvoering

Dit is een van de vele adviezen met een campagne component. In de uitvoering zal daarom moeten worden onderzocht hoe de campagnes uit adviezen 0,1,4,5, 6 en 7 (deels) samengevoegd kunnen worden tot één of meerdere campagnes.

Er zijn veel randvoorwaarden om deze adviezen op een veilige manier uit te voeren. Dit zal bij de vergunningsverlening worden ondervangen.

5. Advies De Uit- en Nieuw Agenda

Advies van Burgerberaad

Aanleiding

Er mist een overzicht van wat er speelt tijdens Oud en Nieuw.

Alle Openbare Activiteiten moeten voor iedereen makkelijk te vinden zijn.

Mensen hebben behoeften hieraan.

Ambitie

De gemeente speelt een verbindende rol bij een vreedzame en feestelijke nieuwjaarsviering in de stad.

De gemeente kan een rol spelen in de informatievoorziening met een (online) overzicht van activiteiten (bijv. een speciale editie van de uit-agenda: Uit en Nieuw Agenda)

Het platform kan ook gebruikt worden voor andere dingen als buurtvaders & moeders

Het hebben van overzicht op de Nieuwjaarsviering draagt bij aan het beter kunnen toezien op, en handhaven van, de openbare orde.

Actie

Er komt een overzicht beschikbaar (Uit en Nieuw Agenda) van wie, wat, waar organiseert tijdens Nieuw Jaar in Utrecht.

Vergunde evenementen komen automatisch op het platform te staan.
Mensen die niet-vergunde evenementen (maar wel gesubsidieerd) organiseren worden gemotiveerd om hun.
Alle overige evenementen tijdens Oud en Nieuw kunnen ook gepubliceerd worden.

Filter op het platform voor tijdstip, locatie, evenementsoort (bijv. oliebollen bakken, clubnacht, nieuwjaarsduik, etc.), gratis of betaald, etc.

Aan de mens brengen d.m.v. media, zowel online als offline.

Toetsing gemeente

De Uit- en Nieuw Agenda

Juridisch

Ja, juridisch mag dit.

Praktisch

Ja, dit kan. Er is al een intern team. Dat team heeft een overzicht van de activiteiten waar een subsidie voor is aangevraagd en een overzicht van de evenementen, want daarvoor geldt een meldplicht. We gebruiken dat nu soms ook voor de inzet van handhaving.

We kunnen deze evenementen eenvoudig op bijvoorbeeld een website publiceren en coördineren. Door niet-vergunde te publiceren op een website loop je het risico dat dit een aanzuigende werking heeft en meer mensen trekt dan de organisator beoogt. Kleine wijkinitiatieven kunnen daarom uitdraaien op grote evenementen waar ook beveiliging voor nodig is en waar deze initiatieven niet op voorbereid zijn. Dit brengt risico's in de uitvoering met zich mee.

Financieel

Publiceren van initiatieven op een website en coördinatie van de initiatieven kost 75.000 euro.

We schatten in dat een campagne incl. ambtelijke kosten 70.000 euro kost. We gaan daarbij uit van een stedelijke campagne.

Kanttekeningen voor de uitvoering

Dit is een van de vele adviezen met een campagne component. In de uitvoering zal daarom moeten worden onderzocht hoe de campagnes uit adviezen 0,1,4,5, 6 en 7 (deels) samengevoegd kunnen worden tot één of meerdere campagnes.

6. Advies Het nieuwe verhaal van Utrecht

Advies van Burgerberaad

Aanleiding

De huidige situatie rond de jaarwisseling is niet passend bij deze tijd, omdat het veel overlast en schade aanricht. Voor veel mensen is de jaarwisseling een persoonlijke traditie die draait om saamhorigheid. Dit bleek ook uit verhalen van deelnemers van het burgerberaad.

Tradities zijn maakbaar en kunnen veranderen, het is tijd voor een Utrechtse traditie die draait om saamhorigheid.

Ambitie

We willen de saamhorigheid van de traditie behouden en vergroten, en de negatieve impact op stad, mens en natuur verkleinen.

De markering van de overgang naar een nieuw jaar, samen vooruitkijken naar een nieuwe ronde met nieuwe kansen. We willen het verhaal van de Utrechtse nieuwjaarstraditie vanuit saamhorigheid uitdragen.

Door middel van nieuwe en bestaande activiteiten worden de accenten van de viering verlegd en daardoor het verhaal van Utrecht beïnvloed. Deze activiteiten krijgen uiteindelijk de overhand, waardoor het gebruik van en de focus op vuurwerk niet meer centraal staat. Zo werken we toe naar een traditie zonder negatieve gevolgen van vuurwerk, alcohol(overlast), geweld tegen hulpverleners en vandalisme.

Actie

Vijf acties:

- Met Utrechters het nieuwe verhaal over saamhorigheid binnen Utrecht neerzetten. Ervaringen ophalen bij Utrechters over samen vieren en deze delen met alle inwoners van Utrecht.
- Samen oud en nieuw vieren een gezicht geven middels een ‘Nijntje-achtige boodschap’ naar voorbeeld van ‘Utrecht zorgt voor elkaar’: ‘Utrecht viert met elkaar’.
- Het saamhorigheids-verhaal verspreiden via socials, lokale omroepen, buurthuizen, bibliotheken of foto-exposities. We stellen hierbij een budget van maximaal 100k voor.
- Borging van continuïteit en door-ontwikkeling door tenminste de komende 5 jaar jaarlijks acties 1, 2 en 3 te evalueren en te herhalen.
- Na 5 jaar onderzoeken of de saamhorigheid is verhoogd en de negatieve effecten zijn afgenomen zoals beschreven in onze ambitie.

Toetsing gemeente

Het nieuwe verhaal van Utrecht

Juridisch

Ja, juridisch mag dit.

Praktisch

Ja, dit kan.

Het advies van het burgerberaad richt zich op een gedragsverandering op lange termijn. De gemeenteraad neemt nu alleen een besluit voor het komende jaar. We proberen iets op te zetten dat voor 1 jaar kan werken en eventueel ook voor de jaren daarna. Of het door kan gaan, hangt dan af van het budget.

Financieel

We schatten in dat een campagne incl. ambtelijke kosten 70.000 euro kost. We gaan daarbij uit van een stedelijke campagne. Het burgerberaad heeft voorgesteld om maximaal 100.000 euro uit te geven voor het verspreiden van het saamhorigheidsverhaal. Het verspreiden lezen wij als campagne.

We verwachten dat de ambtelijke begeleiding van het ophalen van het verhaal 65.000 euro kost. Dit is afhankelijk van de aanpak.

De inschatting is daarom dat de totale uitvoering van dit advies 135.000 euro kost.

Kanttekeningen voor de uitvoering

Dit is een van de vele adviezen met een campagne component. In de uitvoering zal daarom moeten worden onderzocht hoe de campagnes uit adviezen 0,1,4,5, 6 en 7 (deels) samengevoegd kunnen worden tot één of meerdere campagnes.

7. Advies Inzicht in impact

Advies van Burgerberaad

Aanleiding

Informatie over de effecten van Oud & Nieuw is versnipperd of ontbreekt.

Het effect van huidige maatregelen zijn onvoldoende gemonitord.

Ambitie

Publiek toegankelijk en gecentraliseerd overzicht van de huidige kennis over effecten van oud en nieuw op dier, milieu en sociaal-maatschappelijke thema's.

Inzicht in de kennis die ontbreekt en inzet op nieuwe kennisontwikkeling.

Om te bepalen of nieuwe maatregelen effect hebben is monitoring nodig. Dit maakt het mogelijk om op basis van feiten te beslissen om te stoppen of door te gaan met maatregelen.

Actie

Kennis centraliseren: Creëer een overzicht publiek toegankelijk van de beschikbare kennis en onderzoeksresultaten rondom de jaarwisseling. Zoals effecten op dieren, milieu en mens.

Kennisontwikkeling: Identificeer waar kennis ontbreekt over maatschappelijke effecten, zorg dat daar onderzoek naar wordt gedaan in de komende jaren. Sluit zoveel mogelijk aan bij onderzoeken die al lopen en waar partners onderzoek kunnen doen. Maak het niet te abstract: betrek waar mogelijk bewoners bij dataverzameling voor draagvlak en meer meetpunten.

Monitoring: Onderzoek de effecten van de adviezen uit dit burgerberaad.

Handreiking: Stel heldere doelen op. Dit helpt bij de evaluatie van maatregelen. Het helpt om per advies een meetbare doelstelling te bepalen.

Toetsing gemeente

Inzicht in impact

Juridisch

Ja, juridisch mag dit.

Praktisch

Dit advies bestaat uit drie delen: 1) het samenbrengen van al bestaande kennis en dit publiek toegankelijk maken. 2) Aanvullend onderzoek doen naar effecten van de jaarwisseling en maatregelen. 3) monitoring van de maatregelen die uit het burgerberaad volgen op de jaarwisseling. Onze inschatting is dat deze alle drie haalbaar zijn.

Financieel

1) Samenbrengen van onderzoek: 10.000 euro

2) Aanvullend onderzoek: 50.000 euro

3) Monitoren: Dit is geld dat pas in 2025 besteed kan worden. Daarom reserveren wij daar nu 50.000 euro voor.

Totaal voor dit advies: 110.000 euro.

Kanttekeningen voor de uitvoering

Geen bijzonderheden

8. Advies De Tijd zal het Leren!

Advies van Burgerberaad:

Aanleiding

Onze adviezen zijn ambitieus en bedacht vanuit een lange termijnvisie. Dat is ook wat de gemeente expliciet heeft gevraagd: hoe de jaarwisseling verloopt “vanaf 2024-2025 en daarna”.

Ambitie

De aangenomen adviezen verdienen het een goede kans te krijgen succesvol te worden. Dat vergt tijd en een lange termijnvisie.

Onze ambitie is dat het succes/ het effect van onze adviezen vanuit een meerjarenperspectief wordt bekeken.

Actie

Zorg dat onze adviezen niet verloren gaan. Het evalueren en eventueel bijsturen van onze afzonderlijke adviezen moet deel uitmaken van de jaarlijkse evaluatie door de gemeentelijke Taskforce Jaarwisseling.

Juridisch

Ja, juridisch mag dit.

Praktisch

Dit is uitvoerbaar.

Financieel

Er is nu alleen geld voor de komende jaarwisseling. De uitvoering van dit advies zal voornamelijk in 2025 en later plaatsvinden.
De gemeenteraad gaat hierover en heeft nog niet gezegd of hier de komende jare n geld voor is. Of er extra budget vrijgemaakt kan worden, hangt af van de financiële situatie van de gemeente. De gemeente moet flink bezuinigen. Er wordt al rekening gehouden met 35 miljoen aan bezuinigingen. En recent is duidelijk geworden dat er nog eens 40 miljoen bezuinigd moet worden. Ook kunnen de verkiezingen in 2026 nog een rol spelen in de keuzes.

Het monitoren van effecten is geraamd bij advies 3, dus nemen we in de totale raming maar 1 keer op.

Een taskforce die de effecten evalueert kan uit regulier budget.

Kanttekeningen voor de uitvoering

Geen kanttekeningen